

UITGAVEN VAN DIESTERWEG'S HULPKAS VZW 2020

De data in dit cijferoverzicht zijn gebaseerd op de gegevensregistratie van januari 2020 tot en met december 2020.

Deel 1. Tussenkomensten

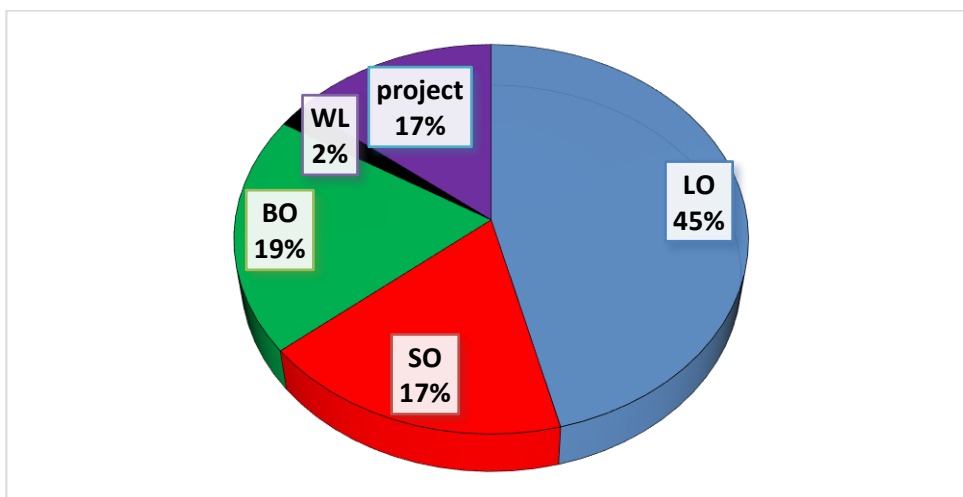
1.1. Tussenkomensten 2020

Tabel 1: Totaal bedrag aan tussenkomensten 2020, ingedeeld naar onderwijsniveau en naar soort tussenkomenst, uitgedrukt in €

	Vak	SC	Soc st	Logo		totaal
LO	16903	802,86	3147,58	4716,96		25570,4
SO	335	1205	8431			9971
BO	1756	1374,6	7536,27	292,4		10959,27
WL			1078			1078
project			9607			9607
Totaal	18994	3382,46	29800	5009,36		57186

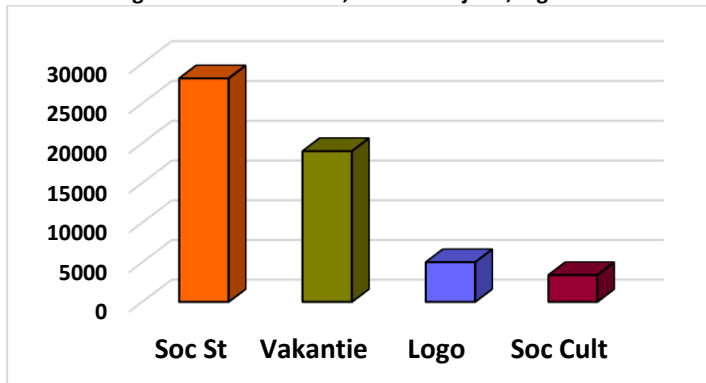
1.1.1. Tussenkomensten naar onderwijsniveau

Grafiek 1. Procentueel aandeel van het totaal bedrag aan tussenkomensten per onderwijsniveau

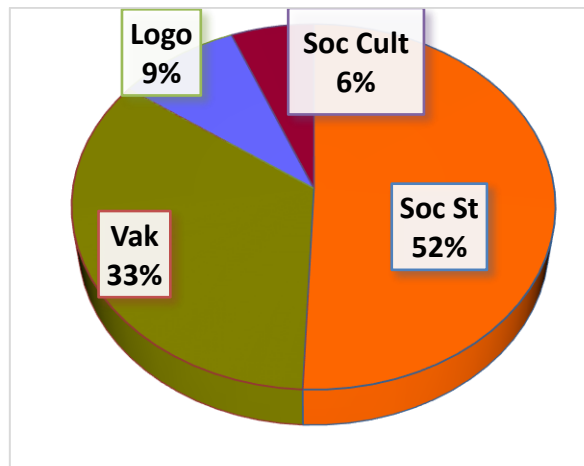

1.1.2. Tussenkomsten naar soort

Grafiek 2. Totaalbedrag aan tussenkomsten, absolute cijfers, ingedeeld naar soort, uitgedrukt in €,

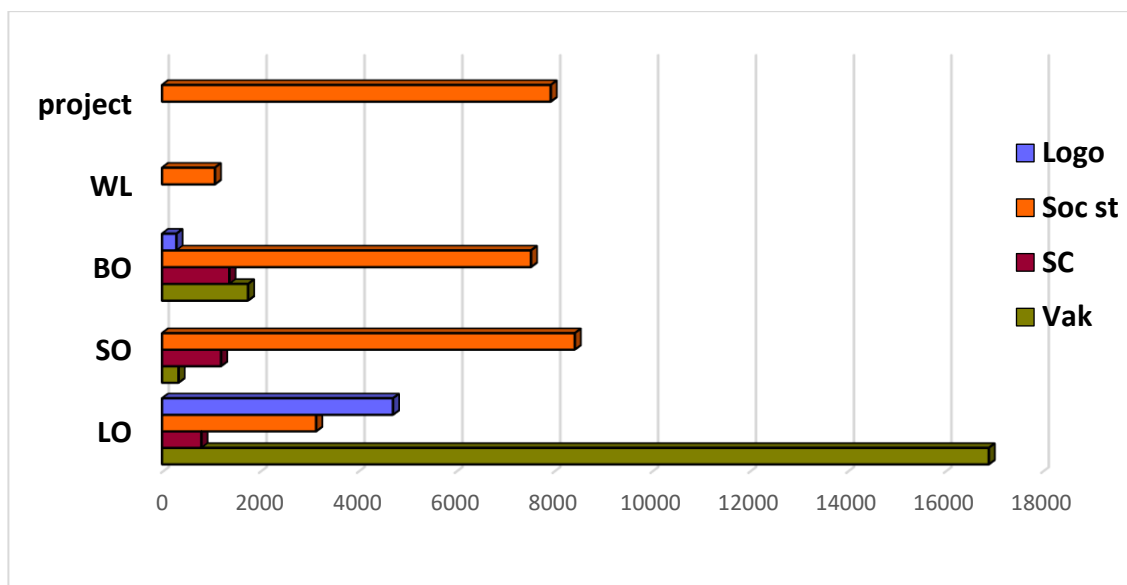

Grafiek 3: Totaalbedrag aan tussenkomsten, procentueel, ingedeeld naar soort, uitgedrukt in €,

1.1.3. Tussenkomsten naar soort en naar onderwijsniveau

Grafiek 4 : Totaal bedrag aan tussenkomsten 2020, ingedeeld naar onderwijsniveau en naar soort, uitgedrukt in €

1.1.4. Vastellingen met betrekking tot de tussenkomsten in 2020

Voor het kalenderjaar 2020 noteerden we een totaal bedrag aan tussenkomsten van 57186 €.

Het grootste percentage van de tussenkomsten ging naar het basisonderwijs (45%), gevolgd door het bijzonder onderwijs (19%), het secundair onderwijs (17%) en het werkend leren (2%).

17% van het bedrag aan tussenkomsten werd besteed aan het project “winterdekentjes”, specifiek gericht op het koude-probleem in de klassen ten gevolge van de Covid-maatregelen; het was niet gericht naar één specifiek onderwijsniveau.

De grootste uitgavenpost was de sociale steun (52%), gevolgd door vakantiewerking (33%) (kampen en speelpleinen), logopedie (9%) en socio-culturele activiteiten (6%).

De kost van het project “winterdekentjes” werd ondergebracht bij de item “sociale steun” en betreft dus niet de klassieke vragen per individueel leerlingdossier. Van het totale bedrag aan sociale steun ging 68% naar individuele tussenkomsten, 32% naar het project.

Binnen de tussenkomsten voor het basisonderwijs valt op dat vooral de vakantiewerking hier doorwoog. Logopedie was de tweede-belangrijkste post voor financiële steun.

In het secundair en in het bijzonder onderwijs was sociale steun de meest prangende vraag.

Tussenkomsten voor vakantie en voor socio-culturele activiteiten bleven hier beperkt.

Socio-culturele activiteiten (uitstappen en schoolreizen) bleven in alle opleidingsniveaus beneden het gebruikelijke niveau.

Een kleine groep cursisten uit het volwassenenonderwijs vroeg sociale steun om de schoolkosten te kunnen dekken. Dit betreft jonge mensen die er vaak alleen voorstaan, het financieel zeer moeilijk hebben en die toch een diploma willen behalen.

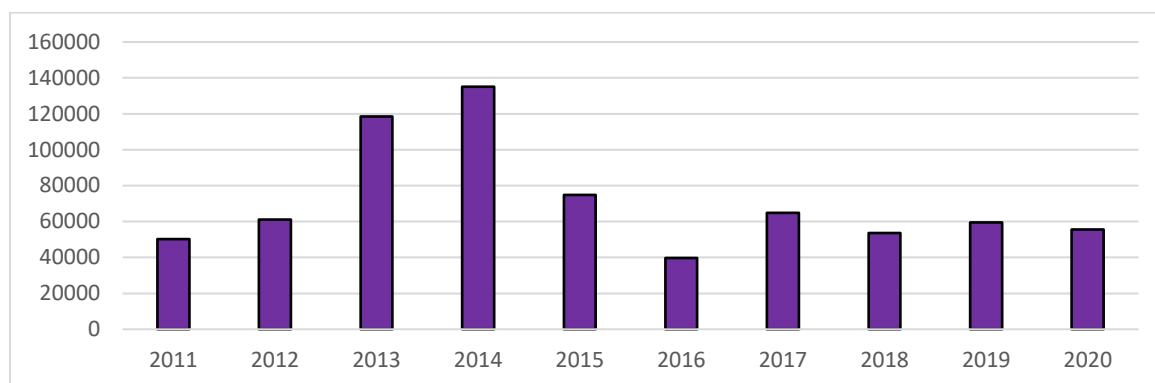
1.2. Evolutie van de tussenkomsten 2011 – 2020

1.2.1. Evolutie van het totaal bedrag per jaar

Tabel 2. Totaal bedrag aan tussenkomsten per schooljaar, uitgedrukt in €.

Periode	Bedrag
2011	50300
2012	61152
2013	118490
2014	135099
2015	74760
2016	39678
2017	64854
2018	53651
2019	59443
2020	57186

Grafiek 5 Evolutie van het totaal bedrag aan tussenkomsten, uitgedrukt in €, per schooljaar

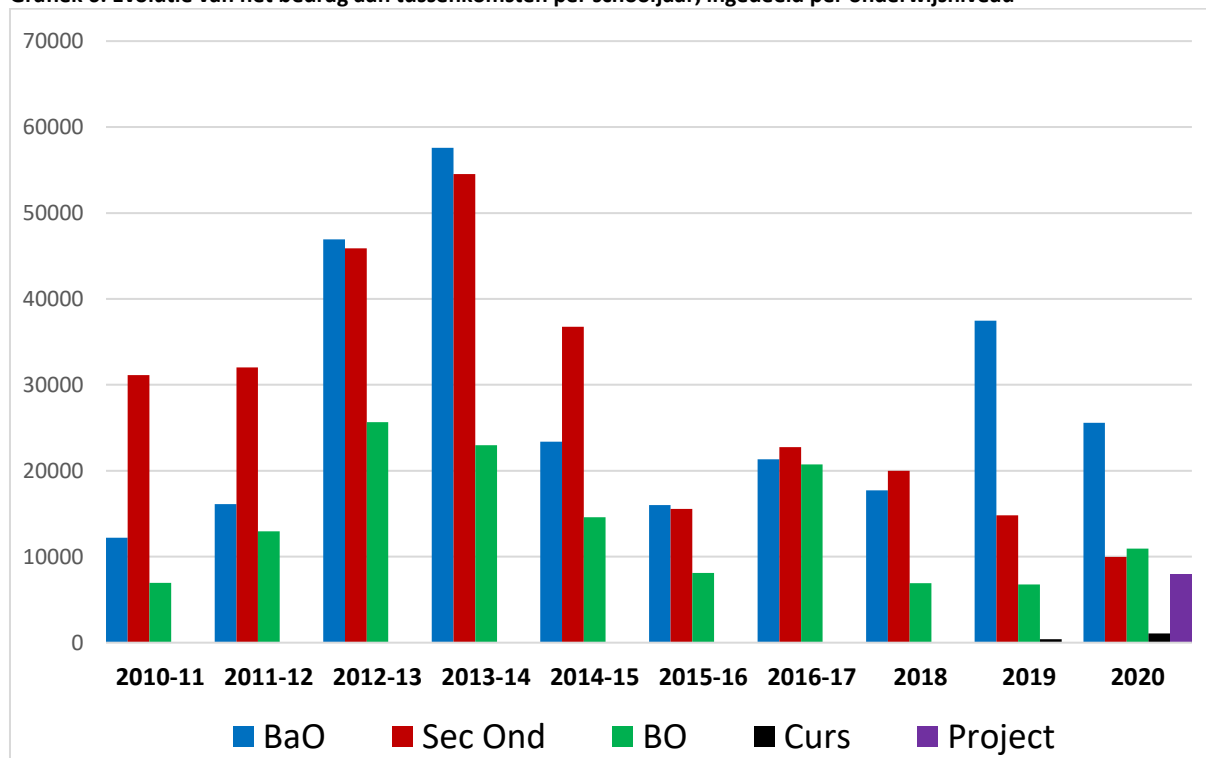

1.2.2. Evolutie per onderwijsniveau

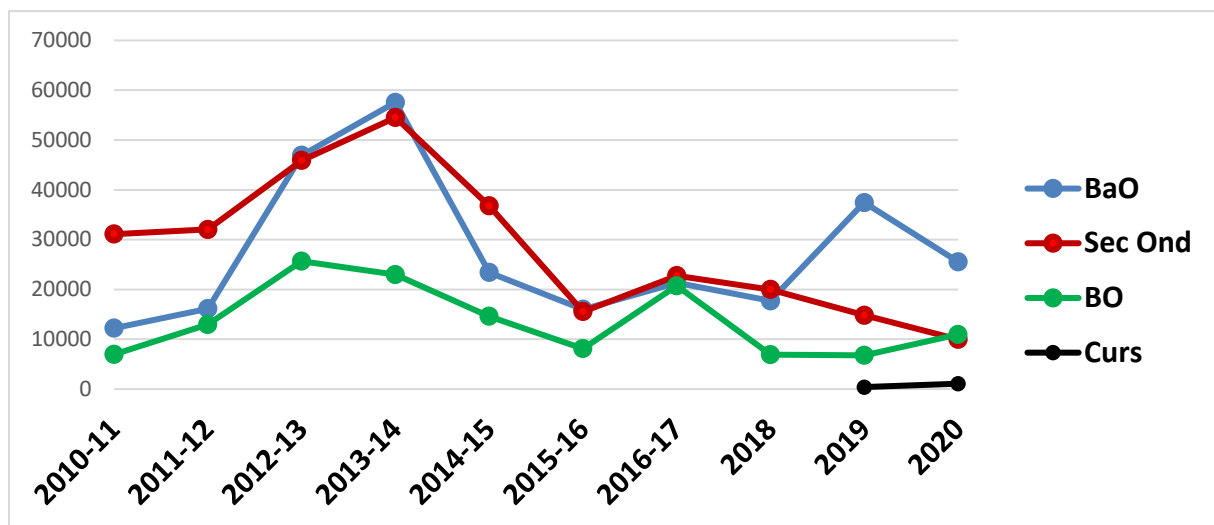
Tabel 3. Bedrag aan tussenkomsten per schooljaar, ingedeeld per onderwijsniveau

	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2018	2019	2020
BaO	12222	16138	46931	57583	23394	16005	21352	17714	37464	25570,4
Sec Ond	31119	32040	45893	54531	36773	15566	22761	19986	14808	9971
BO	6959	12974	25666	22985	14593	8106	20741	6909	6771	10959,27
Curs									400	1078
Project										9607

Grafiek 6. Evolutie van het bedrag aan tussenkomsten per schooljaar, ingedeeld per onderwijsniveau

Grafiek 6bis. Evolutie van het bedrag aan tussenkomsten per schooljaar, ingedeeld per onderwijsniveau

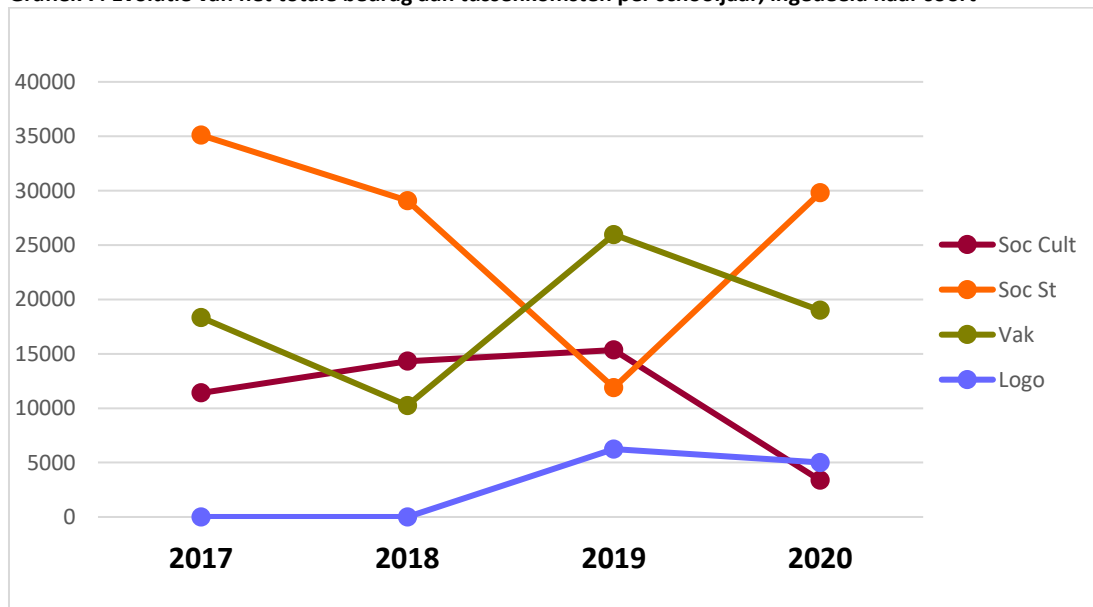

1.2.3. Evolutie van het soort tussenkomst

Tabel 4. Bedrag aan tussenkomsten per schooljaar, ingedeeld naar de soort

	2017	2018	2019	2020
Soc Cult	11409	14324	15346	3382
Soc St	35101	29075	11888	29800
Vak	18344	10251	25967	18994
Logo	0	0	6242	5009

Grafiek 7. Evolutie van het totale bedrag aan tussenkomsten per schooljaar, ingedeeld naar soort

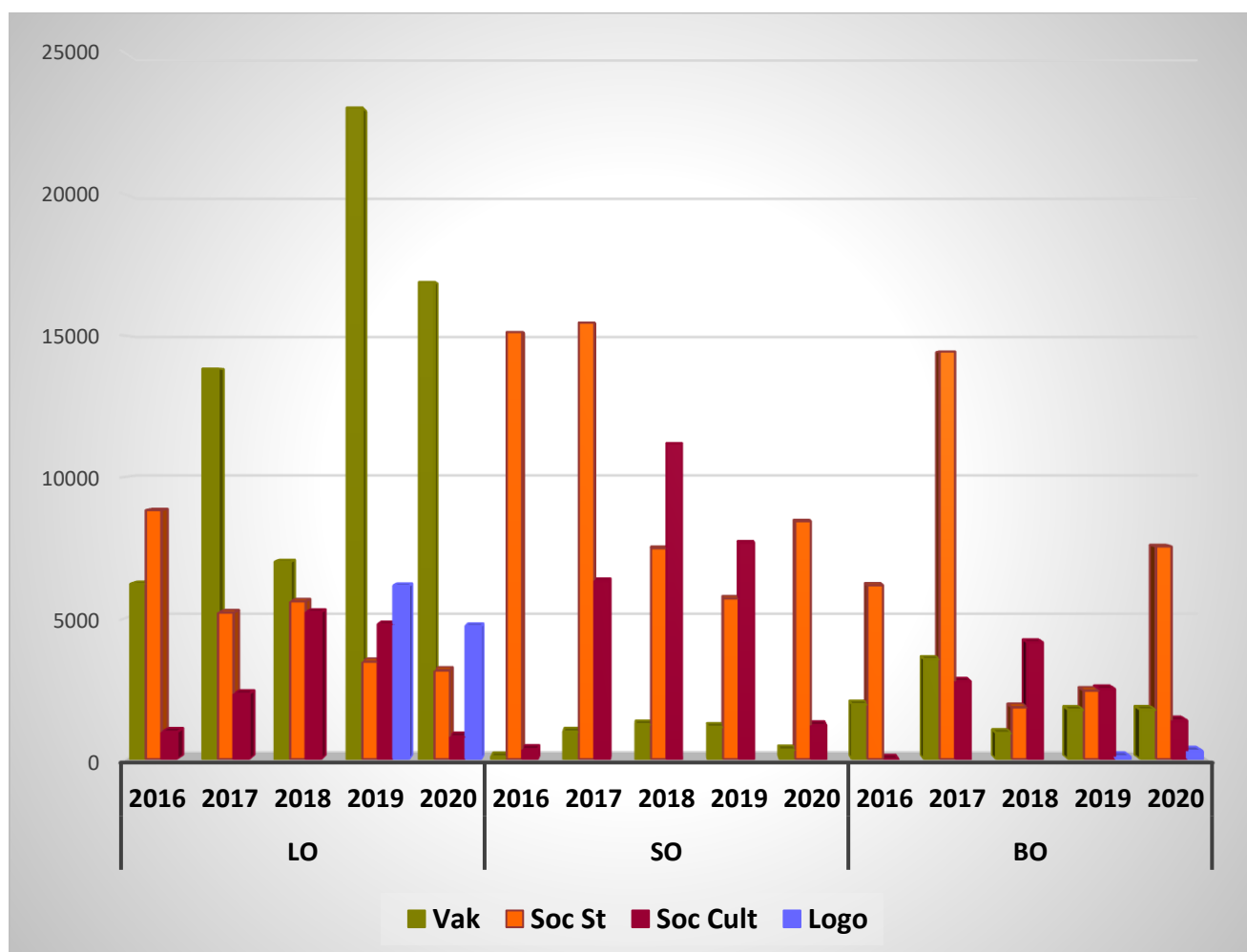

1.2.4. Evolutie van het soort tussenkomst binnen elk onderwijsniveau

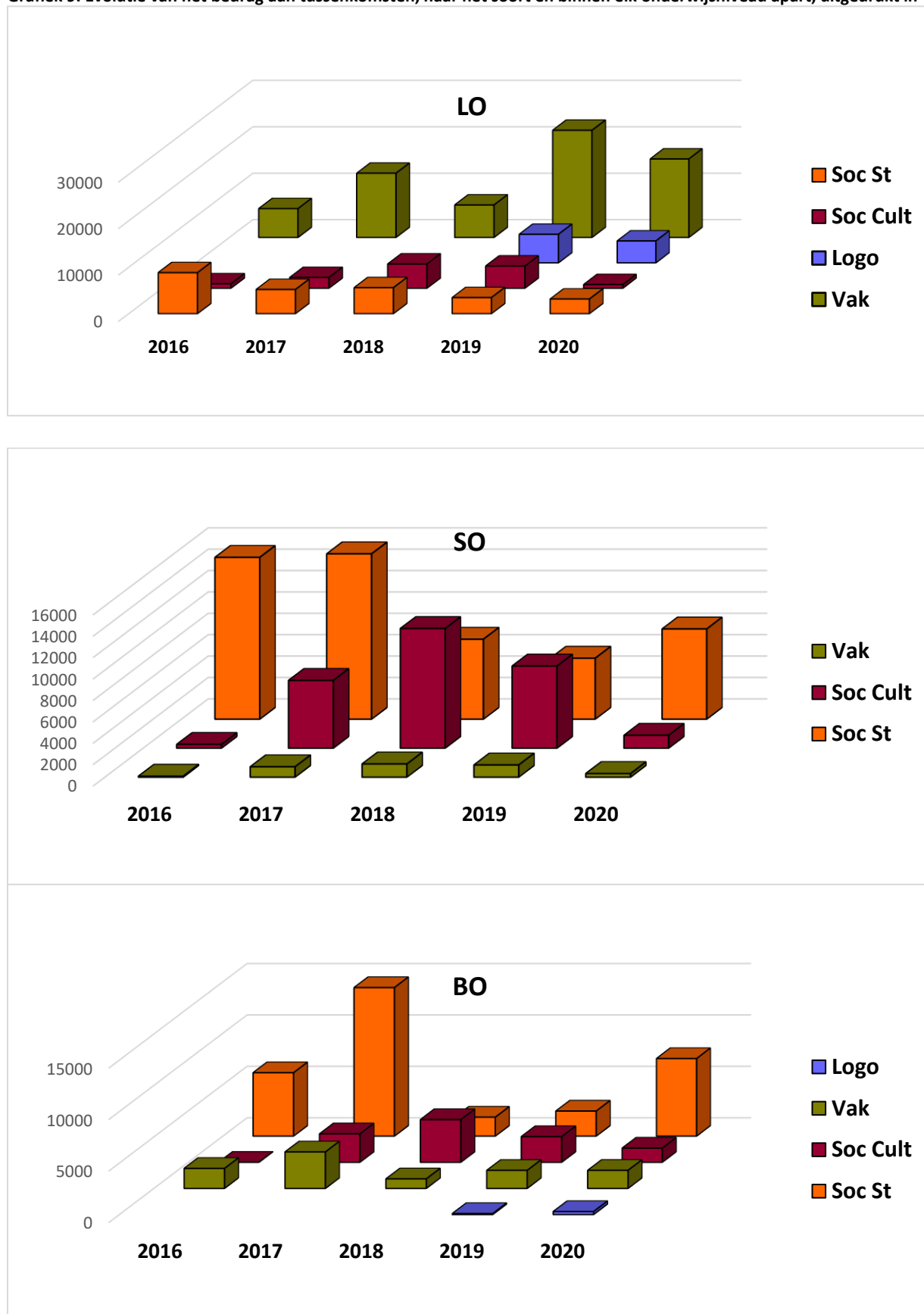
Tabel 5. Evolutie van het bedrag aan tussenkomsten, naar het soort en binnen elk onderwijsniveau, uitgedrukt in €

	LO					SO					BO				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Vak	6215	13833	6998	23075	16903	88	970	1231	1140	335	1943	3541	925	1752	1756
Soc St	8824	5199	5595	3458	3147	15129	15463	7474	5696	8431	6162	14439	1840	2431	7536
Soc Cult	965	2320	5221	4782	802	350	6328	11181	7671	1205	0	2761	4143	2492	1374
Logo				6148	4716									94	292

Grafiek 8. Evolutie van het bedrag aan tussenkomsten, naar het soort en binnen elk onderwijsniveau, uitgedrukt in €

Grafiek 9. Evolutie van het bedrag aan tussenkomsten, naar het soort en binnen elk onderwijsniveau apart, uitgedrukt in

1.2.5. Vaststellingen bij de evolutie van de tussenkomsten

Het totale bedrag aan tussenkomsten is in 2020 afgenomen tov 2019.

We zien tov 2019 vooral een forse daling in het basisonderwijs, iets minder scherp in het secundair. In het bijzonder onderwijs, daarentegen, is het bedrag aan tussenkomsten toegenomen. (grafieken 6 en 6bis)

Wij blijven in het totaal ver beneden de bedragen van 2013 en 2014, hoogtepunt waarna we de criteria hebben aangescherpt en verduidelijkt.

In grafiek 7. zien we globaal, tov 2019, een sterke stijging van de sociale steun, een daling voor de vakanties en een nog sterkere daling voor de socio-culturele activiteiten. Logo blijft ongeveer status quo.

Kijken we echter naar de evolutie van de soorten tussenkomst binnen de verschillende onderwijsniveaus, (grafieken 8 en 9) dan merken we verschillende evoluties.

In het basisonderwijs is er de laatste 5 jaren een gestadig dalende vraag naar sociale steun, ook in 2020.

In het secundair en het bijzonder onderwijs echter, nam de vraag naar sociale steun in 2020 significant toe.. Voor het secundair onderwijs betreft het hoofdzakelijk tussenkomsten in de schoolkosten. In het bijzonder onderwijs noteerden we o.a. een toename aan buitengewone tussenkomsten zoals vervoerskosten (het busvervoer voor bepaalde types BO afgeschaft door Covid) en tijdelijke plaatsingen in dagopvang.

In het basis en bijzonder onderwijs kwam uitzonderlijk de vraag naar warme kledij en schoeisel.

In alle onderwijsniveaus bleven de socio-culturele activiteiten uitzonderlijk beperkt ten gevolge van de lockdown en de daaropvolgende Covid-matregelen.

Ook het bedrag voor vakantiewerking (kampen en speelpleinwerking) is – vooral het eerste halfjaar van 2020 - fors gedaald, eveneens ten gevolge van de pandemie; in de zomervakantie is er wel een inhaalbeweging geweest in het basis en het bijzonder onderwijs. De kinderen snakten naar het buiten spelen en naar contact met vriendjes, na een lange periode van binnen zitten in soms erg benepen en kansarme omstandigheden.

Logopedie bleef, ondanks de Covid-maatregelen, een grote uitgavenpost, zeker wat betreft het basisonderwijs. De anderstaligheid van vele leerlingen is daar niet vreemd aan.

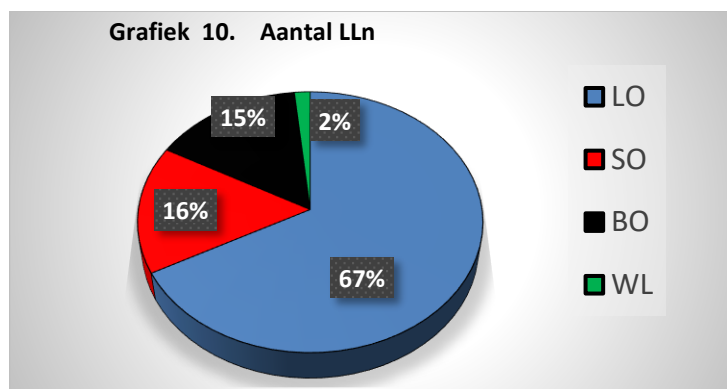
DEEL 2. DOELPUBLIEK

2.1. Leerlingenaantallen

2.1.1. Aantal leerlingen die één of meer tussenkomsten kregen in 2020

Tabel 6. # LLn die tussenkomst kregen

	Aantal LLn
LO	416
SO	98
BO	95
WL	10
Totaal	619

2.1.2. Aantal tussenkomsten

Tabel 7. Totaal aantal tussenkomsten

	Aantal tussenkomsten
Vakantie	37
Soc-cult	211
Soc. St	235
Logo	39
Gekkoo	221
Totaal	743

De tussenkomsten "Vakantie", "Soc-cult.", "Soc. St." en "Logo" zijn verleend op basis van een dossier ingediend door de school.

De tussenkomsten "Gekkoo" zijn, in afspraak met GEKKOO, automatisch verleend aan kinderen die het recht hebben op een sociaal tarief.

2.1.3. Gemiddeld bedrag aan tussenkomst per leerling, naargelang het onderwijsniveau

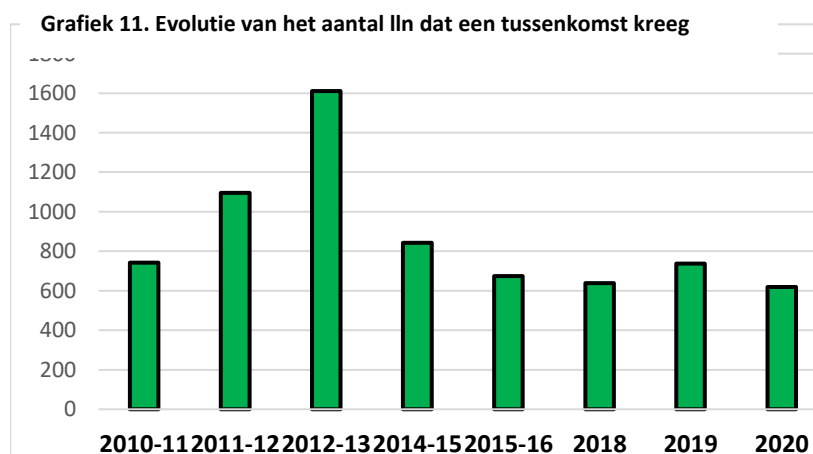
Tabel 8. Gemiddeld bedrag aan tussenkomst per leerling, uitgedrukt in €

	2020			2019
	Aantal lln	Totaal bedrag	Bedrag per ll	Bedrag per ll in 2019
LO	416	25570	61,46	73,5
SO	98	9971	101,7	127,65
BO	95	10959	111,8	62,7
WL	10	1078	107,8	133,3

2.1.4. Evolutie van het aantal leerlingen dat tussenkomst kreeg

Tabel 9. . Evolutie van het aantal leerlingen dat een tussenkomst kreeg

	aantal lln
2010-11	742
2011-12	1096
2012-13	1611
2014-15	843
2015-16	674
2018	639
2019	737
2020	619

2.1.5. Vaststellingen bij het aantal leerlingen en tussenkomsten

619 leerlingen konden in 2020 rekenen op één of meer tussenkomsten. Dit zijn er wat minder dan het voorgaande jaar, maar het aantal blijft in de trend van de voorgaande 5 jaren. (tabel 8 en grafiek 11) Feit is dat de voorgaande jaren, door een andere vorm van registratie, het onderscheid tussen het aantal leerlingen en het aantal tussenkomsten niet helder was. (leerlingen werden soms dubbel geteld)

Nu is het duidelijk dat er met 743 tussenkomsten (tabel 7) 124 meer tussenkomsten zijn dan leerlingendossiers, wat betekent dat 16% van de geholpen leerlingen meer dan 1 tussenkomst kreeg.. 398 leerlingen kregen een tussenkomst via een aanvraag door de school en hebben een individueel dossier, 221 rechtstreeks via afspraak met GEKKOO.

Het basisonderwijs telt het meeste aantal leerlingen die een tussenkomst kregen (67%), gevolgd door 16% in het secundair en 15% in het bijzonder onderwijs. Het aantal cursisten bedraagt slechts 2%. (grafiek 10)

Het bedrag van de gemiddelde tussenkomst per leerling is het laagste in het basisonderwijs. De schoolkosten en de kostprijs voor socio-culturele activiteiten is daar het laagst. Bovendien zijn vele socio-culturele activiteiten omwille van de pandemie weggevallen. Het is gedaald ten opzichte van 2019.

In het BO is het gemiddelde bedrag het hoogst en is het opvallend gestegen tov 2019. Hier is de sociale steun toegenomen door een reeks buitengewone, gemotiveerde tussenkomsten.

Zowel in het secundair als bij het werkend leren is het gemiddelde bedrag per leerling/cursist dan weer gedaald. In het secundair onderwijs is dit hoofdzakelijk te wijten aan de afschaffing van socio-culturele activiteiten (uitstappen en schoolreizen).

Secundair onderwijs en werkend leren hebben in het verleden steeds een hoger gemiddeld bedrag aan tussenkomst gehad: de schoolkosten per leerling/cursist zijn er ook hoger.

2.2. Vaststellingen met betrekking tot de nationaliteit van de leerlingen die een tussenkomst kregen

De leerlingenpopulatie van het stedelijk onderwijs Antwerpen is zeer divers, zo ook de groep leerlingen en cursisten die een tussenkomst krijgt van Diesterweg's Hulpkas.

We telden in deze groep 45 verschillende nationaliteiten (Tabel 10).

Omdat tabellen en grafieken met zoveel nationaliteiten onoverzichtelijk zijn, besloot de opsteller van dit rapport de nationaliteiten te groeperen in grotere entiteiten: regio's gebaseerd op geografische, historische en culturele gemeenschappelijke kenmerken. Deze keuze is uiteraard arbitrair en voor discussie vatbaar.

De nationaliteit is trouwens niet automatisch een aanwijzing voor de etniciteit.

Van de 398 leerlingen die een tussenkomst kregen, heeft 56% de nationaliteit van één van de ZW-Europese landen: meer dan de helft, dus. (tabel 9 en grafiek 12 en 13)

Binnen de ZW-Europese groep heeft 87% de Belgische nationaliteit.

Het betekent tegelijk dat 49% van het totaal aantal leerlingen dat een tussenkomst krijgt, Belg is.

Laten we ZW Europa even weg uit de grafieken, dan zien we veel duidelijker de verdeling van de andere nationaliteiten. (grafiek 14)

We merken dan dat in het basisonderwijs, na de ZW Europese, de meeste tussenkomsten verleend worden aan leerlingen met een Afrikaanse nationaliteit en uit landen van de Oemma. Beide zijn regio's met oorlogsconflicten, met terrorisme, met ontwrichte economische en politieke structuren. De derde-grootste groep zijn leerlingen uit de Balkanlanden.

In het secundair en het bijzonder onderwijs steekt bij beide niveaus de groep uit de Oemma erbovenuit, gevolgd door de Balkanlanden en Afrika. In tegenstelling tot het basisonderwijs zien we hier ook een groepje leerlingen uit Oost-Europese landen.

We kunnen vermoeden dat zolang de leefsituatie, in die landen waar oorlog en economische ontwrichting heersen, niet verbetert, de nood aan financiële hulp nog zal toenemen.

De pandemie heeft weliswaar migratie uit de landen van herkomst tijdelijk bemoeilijkt, maar ze heeft tegelijk de leefomstandigheden van vele gezinnen die in het Antwerpse leven verslecht. Dit kan voor gevolg hebben dat het aantal aanvragen voor steun in de toekomst zal groeien en mogelijk specifiek zal worden.